

nefiind obligatoriu ca el să se realizeze. Așadar, răspunsul de la litera B este greșit, deoarece menționează că ar fi necesar ca autorul să intre în posesia avantajului material urmărit.

Răspuns: A

(promovare T, 2015)

7. Săvârșirea din interes material a omorului:

A. se reține dacă făptuitorul intră în posesia avantajului material concomitent cu săvârșirea faptei sau ulterior;

B. se reține dacă fapta este săvârșită din gelozie, dar ca urmare a omorului făptuitorul obține și un avantaj material, pe care nu l-a urmărit;

C. nu poate fi reținută dacă fapta a fost săvârșită în vederea însușirii imediate, în mod violent, a unor sume de bani.

EXPLICAȚII

Așa cum s-a arătat anterior (a se vedea explicațiile de la nr. 6), omorul din interes material presupune ca acest interes să se realizeze pe o cale aparent legală (moștenirea unei averi, ștergerea unei datorii etc.), fapt care nu se realizează niciodată pe loc, chiar în timpul omorului. Formalitățile necesare pentru dobândirea acestui interes material necesită un oarecare timp pentru a intra în posesia folosului. Dacă ar fi vorba despre un folos material dobândit chiar în timpul omorului, nu ar mai fi un omor calificat comis din interes material, ci o infracțiune de tâlhărie, reținută, evident, în concurs cu infracțiunea de omor, însă nu în varianta normativă a omorului comis din interes material. Din acest motiv, răspunsul de la litera A, care face referire la intrarea în posesia avantajului material concomitent cu săvârșirea faptei de omor, este greșit.

Răspunsul de la litera C conține, în esență, același lucru, respectiv obținerea imediată de către făptuitor a interesului material ca urmare a uciderii victimei, faptă care nu constituie infracțiunea de omor din interes material. Fiind însă menționat la forma negativă, în sensul că infracțiunea de omor calificat din interes material „nu poate fi reținută” în acest caz, răspunsul de la litera C este corect.

Pentru reținerea infracțiunii de omor comis din interes material, este necesar ca autorul să aibă acest mobil în momentul comiterii faptei. În cazul în care autorul nu a avut acest mobil, fapta nu poate fi considerată omor calificat comis din interes material, chiar dacă ulterior, ca urmare a decesului victimei, făptuitorul ar obține un astfel de folos material. Din răspuns rezultă că mobilul faptei a fost altul, respectiv gelozia. Lipsind o cerință esențială a laturii subiective (mobilul dobândirii unui interes material), nu poate fi reținută infracțiunea de omor calificat din interes material, astfel încât răspunsul de la litera B este greșit.

La fel a reținut și Comisia de soluționare a contestațiilor, care arată că *răspunsul corect este cel de la litera C, săvârșirea din interes material a omorului nu poate fi reținută dacă fapta a fost săvârșită în vederea însușii imediate a unor sume de bani, în acest caz fiind vorba despre infracțiunea de omor săvârșit pentru comiterea unei tâlhării. Totodată, răspunsul de la litera A nu poate fi considerat corect, întrucât, în cazul infracțiunii de omor din interes material, folosul obținut nu poate fi niciodată concomitent cu săvârșirea faptei.*

Răspuns: C

(promovare T, 2016)

8. Omorul calificat:

A. săvârșit cu premeditare nu se poate reține în cazul infracțiunii deviate săvârșite în modalitatea *error in personam*;

B. săvârșit din interes material nu presupune convingerea autorului că interesul va fi satisfăcut pe cale aparent legală;

C. comis prin cruzimi nu se poate reține dacă actele repetate de ardere cu acid au fost săvârșite după decesul victimei și făptuitorul cunoaște că victima a decedat.

EXPLICAȚII

Omorul calificat săvârșit cu premeditare presupune ca făptuitorul să reflecteze dinainte la comiterea faptei de omor, să nu fie vorba despre o decizie luată spontan. Unii autori susțin că, pentru a se reține agravanta

premeditării, făptuitorul trebuie să facă și acte exterioare de pregătire a infracțiunii, în timp ce alți autori susțin că acestea nu sunt obligatorii, ci ele au doar rolul de a proba premeditarea. În cazul erorii asupra persoanei, făptuitorul a premeditat acțiunea de ucidere, însă a confundat victima cu o altă persoană, pe care a ucis-o din eroare. În acest caz, pericolozitatea mai mare a faptei de omor subzistă, deoarece relevantă este activitatea de premeditare, de reflectare asupra faptei de omor, de pregătire a mijloacelor de realizare a acesteia. De aceea, nu există niciun motiv pentru care să nu mai fie reținută agravanta omorului calificat săvârșit cu premeditare în acest caz, răspunsul de la litera A fiind greșit.

Așa cum s-a arătat în explicațiile la întrebările anterioare (nr. 6-7), omorul calificat comis din interes material există atunci când acest interes material ar urma să se realizeze pe o cale aparent legală, iar nu prin deposedarea victimei de vreun bun, în aceeași împrejurare în care a fost comis omorul. Dacă făptuitorul comite fapta de omor având această convingere, că în urma decesului victimei ar urma să dobândească un folos material pe o cale aparent legală, sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de omor calificat comis din interes material. În lipsa acestei convingeri a autorului, nu poate fi reținută varianta omorului calificat din interes material, astfel încât răspunsul de la litera B este greșit.

Pentru a se reține omorul calificat prin cruzimi, este necesar ca victimei să i se producă suferințe fizice sau psihice mult mai mari decât cele inerente unei infracțiuni de omor. Acesta este motivul pentru care un omor comis prin cruzimi este sancționat mai aspru, pentru că autorul îi provoacă suferințe inutile victimei. Or, pentru a se putea justifica reținerea acestei agravante, trebuie ca suferințele să îi fie provocate victimei înainte de a se produce decesul ei. Dacă după decesul victimei s-au exercitat asupra cadavrului unele acțiuni care duc la degradarea acestuia (de exemplu, tranșează cadavrul, toarnă acid pe el etc.), nu sunt întrunite condițiile pentru reținerea omorului calificat comis prin cruzimi. Din aceste motive, omorul calificat comis prin cruzimi nu se poate reține dacă actele repetate de ardere cu acid au fost săvârșite după decesul victimei și făptuitorul cunoaște că victima a decedat, răspunsul de la litera C fiind corect.

Comisia de soluționare a contestațiilor a reținut că *nu poate fi reținută varianta de la litera A, eroarea asupra persoanei victimei neavând nicio influență asupra vinovăției făptuitorului și nu înlătură răspunderea sa penală.*

Răspuns: C

(promovare CA, 2016)

9. În cazul infracțiunii de omor calificat:

A. reținerea săvârșirii omorului cu premeditare este incompatibilă cu reținerea stării de provocare;

B. premeditarea nu se poate reține în cazul infracțiunii deviate săvârșite în modalitatea „*aberratio ictus*” sau „*error in personam*”;

C. circumstanța agravantă prevăzută de art. 189 alin. (1) lit. b) CP se poate reține și în cazul infracțiunii deviate săvârșite în modalitatea „*aberratio ictus*” sau „*error in personam*”.

EXPLICAȚII

Problema compatibilității dintre omorul calificat cu premeditare și circumstanța atenuantă a provocării este una controversată în practica judiciară și în doctrină. Într-o opinie, s-a susținut că omorul cu premeditare presupune reflectarea anterioară a autorului asupra faptei de omor, acționarea cu calm pentru săvârșirea acesteia, aspecte care sunt incompatibile cu starea de provocare, care presupune existența unei tulburări psihice a făptuitorului în momentul săvârșirii faptei. Într-o altă opinie, s-a susținut că premeditarea este compatibilă cu provocarea, deoarece starea de emoție sau de tulburare psihică determinată de o provocare din partea victimei poate subzista mai mult timp, în care făptuitorul să reflecteze asupra faptei de omor și să efectueze acte de pregătire a acestuia. Redactorii întrebării au optat pentru această din urmă opinie, considerând că este greșit răspunsul de la litera A, potrivit căruia reținerea săvârșirii omorului cu premeditare este incompatibilă cu reținerea stării de provocare.

În cazul omorului comis cu premeditare, justificarea sancționării mai aspre a făptuitorului este aceea că a fost consecvent mai mult timp în hotărârea sa periculoasă de a ucide o persoană, că stăruirea în această hotărâre pe care a luat-o anterior comiterii faptei denotă o pericolozitate mai mare, că efectuarea unor acte de pregătire denotă o meticulozitate și un sânge rece care lipsesc în cazul altor infracțiuni de omor. Toate aceste aspecte sunt anterioare comiterii faptei propriu-zise de omor. Eroarea asupra persoanei ucise (*error*

in personam) sau devierea acțiunii de omor spre o altă persoană decât cea vizată de făptuitor (*aberratio ictus*) intervin doar în momentul săvârșirii faptei, iar nu anterior acesteia. Astfel, și în caz de eroare asupra persoanei sau de deviere a acțiunii, subzistă toate motivele care justifică agravarea răspunderii penale a făptuitorului care a comis fapta cu premeditare. Dacă acesta a premeditat infracțiunea de omor, nu are nicio relevanță asupra încadrării juridice faptul că el a ucis o altă persoană pe care a confundat-o sau că acțiunea propriu-zisă de omor a fost deviată spre o altă persoană decât cea vizată. De aceea, răspunsul de la litera B este greșit.

Omorul comis din interes material este mai grav, pentru că făptuitorul acționează cu un mobil josnic, de a câștiga un folos material în urma uciderii; el ia viața unei persoane pentru a obține un folos material. Gravitatea sporită rezultă din existența acestui mobil în momentul săvârșirii faptei. Nu este necesar să se obțină acest folos material, important fiind ca autorul să fie convins că, în urma comiterii acestui omor, el sau o altă persoană va dobândi, pe o cale aparent legală, un folos material. Dacă făptuitorul a acționat din acest mobil, el a dovedit deja o pericolozitate ridicată, nemaiaivând nicio relevanță faptul că acțiunea sa de omor a fost îndreptată împotriva altei persoane decât cea vizată din cauză că a confundat-o (*error in personam*) sau pentru că s-a deviat acțiunea (*aberratio ictus*). Din acest motiv, răspunsul de la litera C este corect.

Răspuns: C

(promovare PICCJ, 2015)

10. În cazul omorului calificat:

A. premeditarea se poate reține în situația infracțiunii deviate săvârșite în modalitatea „*aberratio ictus*” sau „*error in personam*”;

B. circumstanța agravantă prevăzută de art. 189 alin. (1) lit. b) noul CP nu se poate reține în situația infracțiunii deviate săvârșite în modalitatea „*aberratio ictus*” sau „*error in personam*”;

C. pentru reținerea circumstanței agravante prevăzute de art. 189 alin. (1) lit. b) noul CP, este necesar ca folosul material să fi fost efectiv obținut.

EXPLICAȚII

A se vedea explicațiile la întrebarea anterioară cu privire la reținerea omorului cu premeditare ori a omorului din interes material în cazul erorii asupra persoanei și al devierii acțiunii. Doctrina majoritară și practica judiciară au statuat că în ambele cazuri se va reține omorul calificat, chiar dacă din eroare asupra persoanei sau prin devierea acțiunii a fost ucisă o altă persoană decât cea pe care dorea făptuitorul să o ucidă. Din acest motiv, răspunsul de la litera A este corect, iar răspunsul de la litera B este greșit.

De asemenea, în ceea ce privește necesitatea obținerii folosului material în cazul infracțiunii de omor din interes material, s-a arătat la o întrebare anterioară (nr. 6-7) că aceasta nu este o condiție pentru existența variantei agravate. Important este ca făptuitorul să aibă acest mobil în momentul săvârșirii faptei de omor, fiind indiferent dacă folosul material se mai obține sau nu, răspunsul de la litera C fiind greșit.

Răspuns: A

(promovare PCA, 2015)

II. Omorul calificat prevăzut în art. 189 alin. (1) lit. b) CP:

A. poate fi reținut alături de elementul circumstanțial cu caracter agravant al premeditării;

B. exclude reținerea elementului circumstanțial cu caracter agravant al premeditării;

C. nu se poate reține în cazul infracțiunii deviate în modalitatea *error in personam*.

EXPLICAȚII

Săvârșirea infracțiunii de omor calificat din interes material nu exclude posibilitatea reținerii concomitente a agravantei premeditării. Cele două agravante nu se exclud una pe cealaltă, ci, dimpotrivă, de cele mai multe ori ele coexistă, deoarece mobilul interesului material îl va determina pe făptuitor să premediteze fapta pentru a-și pune hotărârea în executare. Dacă făptuitorul comite un omor sperând că în urma acestuia va obține, pe o cale

aparent legală, un folos material, de cele mai multe ori el nu a luat spontan această hotărâre, ci a reflectat mai mult timp la ea. Dacă a făcut și acte de pregătire a acestei infracțiuni, sunt întrunite toate condițiile pentru reținerea omorului calificat cu premeditare. Prin urmare, răspunsul de la litera A este corect, iar răspunsul de la litera B este greșit.

A se vedea explicațiile la întrebarea anterioară cu privire la posibilitatea reținerii omorului din interes material și în cazul erorii asupra persoanei și al devierii acțiunii, motiv pentru care răspunsul de la litera C este greșit.

Răspuns: A

(promovare CA, 2014)

12. Săvârșește infracțiunea de omor calificat cel care ucide o persoană cu intenție, anterior fiind condamnat pentru o infracțiune de:

- A. ultraj, în varianta uciderii unui funcționar public;
- B. loviri sau vătămări cauzatoare de moarte;
- C. ucidere la cererea victimei.

EXPLICAȚII

Reținerea infracțiunii de omor calificat săvârșit de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor a ridicat discuții în doctrină cu privire la încadrarea juridică a primei fapte care a avut ca rezultat moartea unei persoane. Având în vedere că textul legal menționează explicit infracțiunea de omor sau tentativa la această infracțiune, nu există niciun dubiu că cel care a comis anterior această infracțiune va comite un omor calificat în cazul în care va mai ucide ulterior o altă persoană.

Probleme s-au ridicat atunci când făptuitorul a comis un omor după ce anterior comisese o infracțiune de loviri sau vătămări cauzatoare de moarte sau o altă infracțiune intenționată care a avut ca urmare moartea victimei. Întrucât o astfel de infracțiune nu este una intenționată, ci este comisă cu praeterintenție, nu se încadrează în condițiile legale pentru reținerea infracțiunii de omor calificat săvârșit de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor. În caz contrar, s-ar ajunge la o analogie în defavoarea inculpatului, ceea ce nu poate fi primit în dreptul penal. Din acest motiv, răspunsul de la litera B este greșit.

De asemenea, deși infracțiunea deucidere la cererea victimei a fost recent introdusă în legislația noastră, în expunerea de motive s-a arătat că ea nu constituie o variantă atenuată a infracțiunii de omor, ci este o infracțiune autonomă. În felul acesta se justifică și denumirea marginală a infracțiunii, aceea deucidere la cererea victimei, iar nu de omor la cererea victimei. Prin urmare, nefiind vorba despre o variantă a infracțiunii de omor, uciderea la cererea victimei nu poate constitui antecedent pentru reținerea omorului calificat săvârșit de către o persoană care a mai comis un omor. Din acest motiv, răspunsul de la litera C este greșit.

În ceea ce privește infracțiunea de ultraj, în varianta uciderii unui funcționar public, aceasta constituie în esență o infracțiune de omor cu subiect pasiv calificat. În rest, nu diferă prin nimic de infracțiunea de omor, nici sub aspectul laturii obiective, nici sub aspectul laturii subiective. Chiar dacă denumirea marginală este aceea de ultraj, această infracțiune include în realitate toată gama de infracțiuni contra vieții și contra integrității corporale sau sănătății comise împotriva unui subiect pasiv calificat. În consecință, includerea infracțiunii de ultraj comis prin omor în rândul infracțiunilor care constituie antecedentă pentru omorul calificat prevăzut de art. 189 alin. (1) lit. e) CP nu constituie o analogie în defavoarea inculpatului. În consecință, răspunsul de la litera A este corect.

Comisia de soluționare a contestațiilor a reținut că *nu este corectă varianta de răspuns de la litera C. Potrivit dispozițiilor art. 189 alin. (1) lit. e) CP, constituie infracțiunea de omor calificat omorul săvârșit de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor consumată sau în formă tentată. Infracțiunea deucidere la cererea victimei nu se regăsește în agravanta prevăzută la art. 189 alin. (1) lit. e) CP.*

Răspuns: A

(admitere INM și în magistratură, 2015)

13. Dolus ex re:

A. este un adagiu latin care se folosește, printre altele, și ca mijloc de delimitare a omorului față de lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte;

B. este un adagiu latin fără importanță în practica judiciară, deși este consacrat în Partea specială a Codului penal;

C. înseamnă că fapta se sancționează doar dacă este comisă cu intenție.